SZERENCSÉS

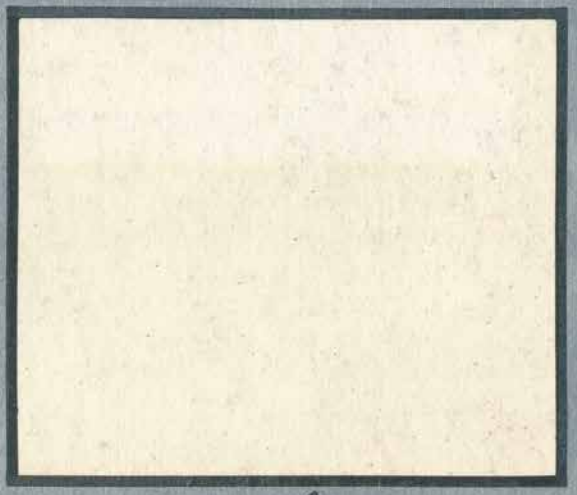

13 ÉV

ESZTERGOMI GALÉRIA SZERENCSÉS JÁNOS KIÁLLÍTÁSA

1984. JÚNIUS 30–JÚLIUS 30.

Szóból ért a magyar!

Meg könnyes gyerekszemekből, szemérmes lánykaszemzugokból, riadt kolduspillantásokból, öntudatos olvasztár-tekintetekből,vá-teszes müvész-révedésekből, tétova alkoholista-hunyorgásokból, aggód-va fürkésző tudós-szembogarakból, bölcs politikus-szarkalábakból; meg nyomor karistolta arc-barázdákból, gond-tépteráncokból, a jö-vőbe vetett hittől megkeményedett,fényes homlokokból, a nemzet csa-logányainak krém-fedte egyen vonásaiból; meg az eres-dolgos pa-rasztkezekből, göbös öregasszony-ujjakból, pókláb-csokor zongorista kezekből, nyershus szerü tróger-mancsokból, idegesen rebbenő, hát-rányos helyzetü tenyerekből.

Szemek, ráncok, kezek nélkül ma már nincs riport- vagy do-kumentumfilm, nincs Kék fény és TV hiradó, nincs képzőmüvészeti vagy fotó kiállitás.

Szemből, ráncból, kézből ért a magyar.

A müvészetet időről-időre ujra meg ujra megkérik:legyen hu-manista /vagy emberközpontu, mert hiszen a humanizmus itt igy for-ditódik/. S a müvészet lesz; lesz szemközpontu, rángközpontu, kéz-központu. S ezzel humanista. Aki pedig a vak tyuknál is "ügyetle-nebb": lesz antihumánus, embertagadó, kivülálló.

Indulásakor, a hetvenes évek elején, Szerencsés János a korszak szociológiai érzékenységü fényképezésének szellemében több képet készitett különös foglalkozást üzőkről, a perifériára szorul-takról. "Ránc-periódus"-ával párhuzamosan azonban különös tájképe-ket, pontosabban tájrészleteket, még közelebbről: ember által for-málta táj részleteit, parkok, kertek,falszögletek darabkáit is fény-képezett. Egyelőre valóban csak le-lefényképezte, hogy aztán az év-tized közepén-végén érdeklődése szinte kizárólag a növény-viz-épit-mény hármasára koncentrálódjon.

E képek - egyfajta technikai ideál-hagyományhoz való von-zalmuk ellenére - nem tartoznak a ma már konvencionálissá silányult-merevült táj-fotografálás keretei közé.Ha elődöket és példákat kell Szerencsés János fényképeihez keresnünk,ugy azokat Eugene Atget ha-gyatékában és David Hockney albumaiban találhatjuk meg. Atget-től Szerencsés a részletek misztikus egésszé növelését tanulta meg, va-lamint a növényzet és a mesterséges környezet olykor kontrasztos, máskor egymásba simuló hatásának megragadását; Hockney-tól pedig a fénytől szeszélyesen gazdag, ám merev, szigoru keretbe szoritott

vizfelület szeretetét. De míg Hockney képei általában "módositottnak" hatnak, Szerencsés egy bizonyos technikai "konzervativizmus" kötésében mindig a fényképszerüség határán belül marad.Mert bár fotói a széleken gyakran elmosódottak,fehérbe fakulva elvesztik zártságukat,a képeken látható tárgy mindig izgatóan éles, az erősen lerekeszelt makroobjektivnek, s a nagyméretü negativnak köszönhetően. Szerencsés János számára a tizenkilencedik századi technika tehát valamiféle ideál-hagyományt képvisel - joggal. Hiszen a mult századi tájképek mára nem elsősorban információs töltetükkel, hanem különös, olykor üresnek ható, s mégis rendkivül gazdag részletektől zilált tereikkel hatnak.

Ahogy tehát korunkban mondjuk - Divald képein nem a Tátra, hanem a fénykép természetrajza, ahogy Atget parkjaiban nem a kertépitészet, hanem a titokzatos tér, Szerencsés János munkáin /már most/ sem a Margitsziget érdekes számunkra.

E fényképek a gazdag vegetáció ellenére is valamiféle kietlenséget sugallnak. A parkrészletek gondozottságuk ellenére is elhagyott, halott terek. Szerencsés János gyakran fényképez a képből kilépő alakokat, ám tájai nélkülük is mindannyiszor ember-utániak, s az érzékien megragadott részletek és az üres egész kettősségével az ember-utániság különös hangsulyt kap, melyet a gyakran szimmetrikus kompozició is megerősit. Titokzatos, riadalmat és fenyegetést lehelő tájak ezek, akárcsak Antonioni Nagyitás c. filmjének hullát rejtő ligete ...

Alakokat ábrázoló munkáinak javán is valamiféle félelem uralkodik. Képeiből a figurák kimennek, szinte kimosódnak. Másutt riadtan merednek a kamerába, vagy félig háttal, már fölismerhetetlenül merednek önmaguk szétfoszló fényképére. Nézik szemüket, ráncaikat, kezüket, tünődve, egy kicsit borzongva.

Hajdu István

When János Szerencsés began in the early Seventies, he made many photographs in the spirit of the sociological outlook prevalent at the time of people in unusual occupations, those on the periphery of society. Concurrently with his "wrinkle period", however, he also took pictures of unusual landscapes, to be more exact, of parts of landscapes-details of parks, gardens, walls shaped by human hands. By the mid and late Seventies, this seemingly passing fancy became on obsession, and he began to concentrate almost exclusively on the combination of plants, water and building.

These photographs, despite their respect for a certain traditional technical ideal, are not confined within the bounds of the by now banal type of landscape photography. If we were to look for earlier examples, we would find them among the works of Eugene Atget and David Hockney. From Atget, Szerencsés learned the the mystic wedding of detail, and the at times contrasting, at other times smooth combination of plants and the artificial environment; for Hockney he learned the love of water surface rich from the play of light, yet confined within strict boundaries. But while Hockney's pictures seem tempered with, following a certain technical "conservatism", Szerencsés always remains within the bounds of what we expect from a photograph. For although his pictures are often blurred near the edges, losing their closure as they fade into white, the object is always excitingly sharp thanks to the macro-objective and the large-size negative. In short, for János Szerencsés, nineteenth-century techniques represent a kind of aesthetic ideal. After all, pictures from the last century affect us not so much with the information they convey as with their strange, sometimes "empty" spaces loaded with unusually rich detail. Just as today we do not love Divald for his depiction of the Tatra Mountains but for what he says about the nature of photography; just as in Atget's parks it is not the gardening we admire but his mysterious spaces, so in János Szerencsés's works it is not Margaret Island itself that moves our imagination. These photographs,

despite the lush vegetation, suggest a kind of barrenness.Despite the fact that they are well taken care of, the parks seem deserted, dead. Szerencsés often catches people just leaving his field, yet his landscapes always seem post-historical, which is emphasized by the contrast between the sensuous details and the emptiness of the whole, which is emphasized by the often symmetrical composition. His are mysterious, frightening, threatening landscapes, like Antonioni's park in his film, "Blow-up"...

Even on those photos which represent people, a kind of fear is present. The people leave, are almost washed out of his photographs. At other times they stare, frightened, into the camera,or turn partially away, becoming unrecognizable in a dissolve, looking at themselves - their eyes, wrinkles, hands, deep in thought and just a little bit shaken.

István Hajdu

Kiállitott képek jegyzéke:

1971.	Mosoly No 1.	8.
1972.	Mosoly No 2.	9.
1973.	Városlakó	10.
1974.	Posta, Május 1., Fiuportré	11-13.
1975.	Állapot	14.
1976.	Munkásszállás	15.
1977.	Valaki kimegy a képből	16.
1978.	Medence	17.
1979-80.	Korreláció No 1., Korreláció No 2., Korreláció No 3.	18-19.
1980.	Vihar	20.
1981.	Falitörténetek /részlet/, Napozók	21-22.
1982.	Emlékmü	23.
1982-83.	Lélegzet A, Lélegzet B,	24.
	Hatalom, Csend, Fénykép	25-27.

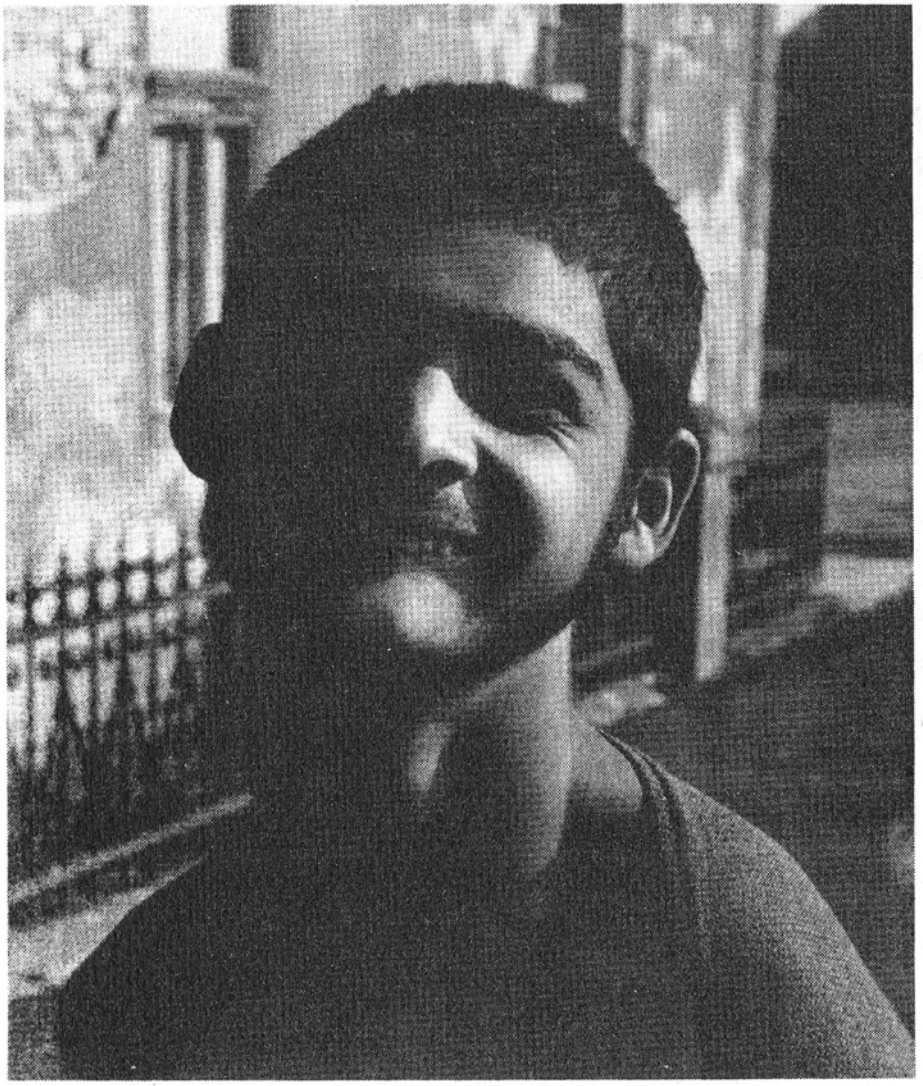

1971.

8

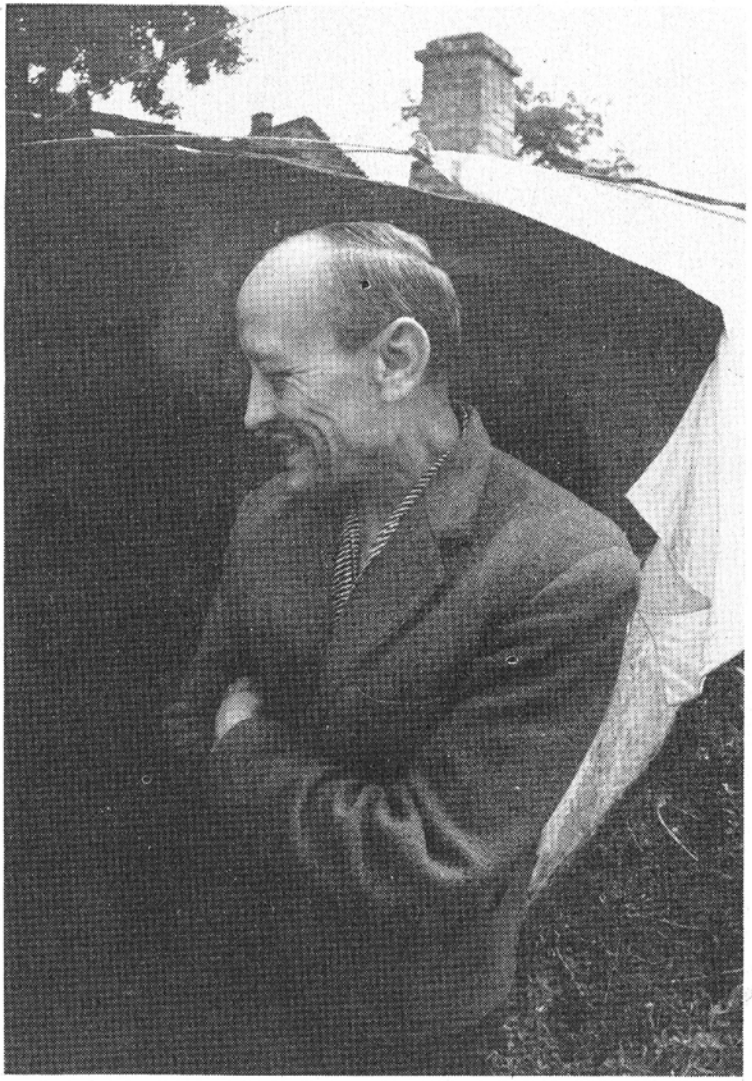

1972.

9

1973.

10

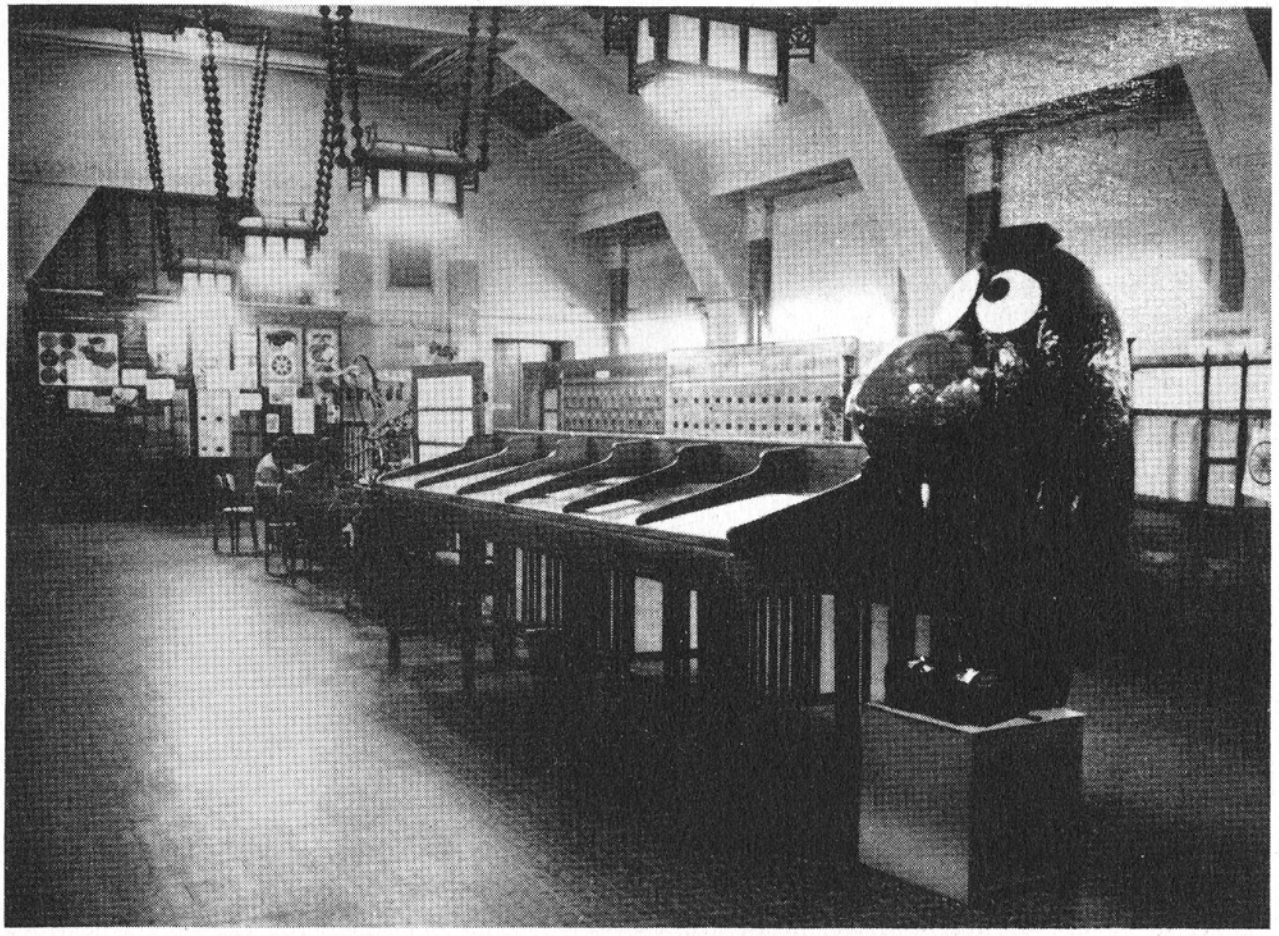

1974.

1974.

12

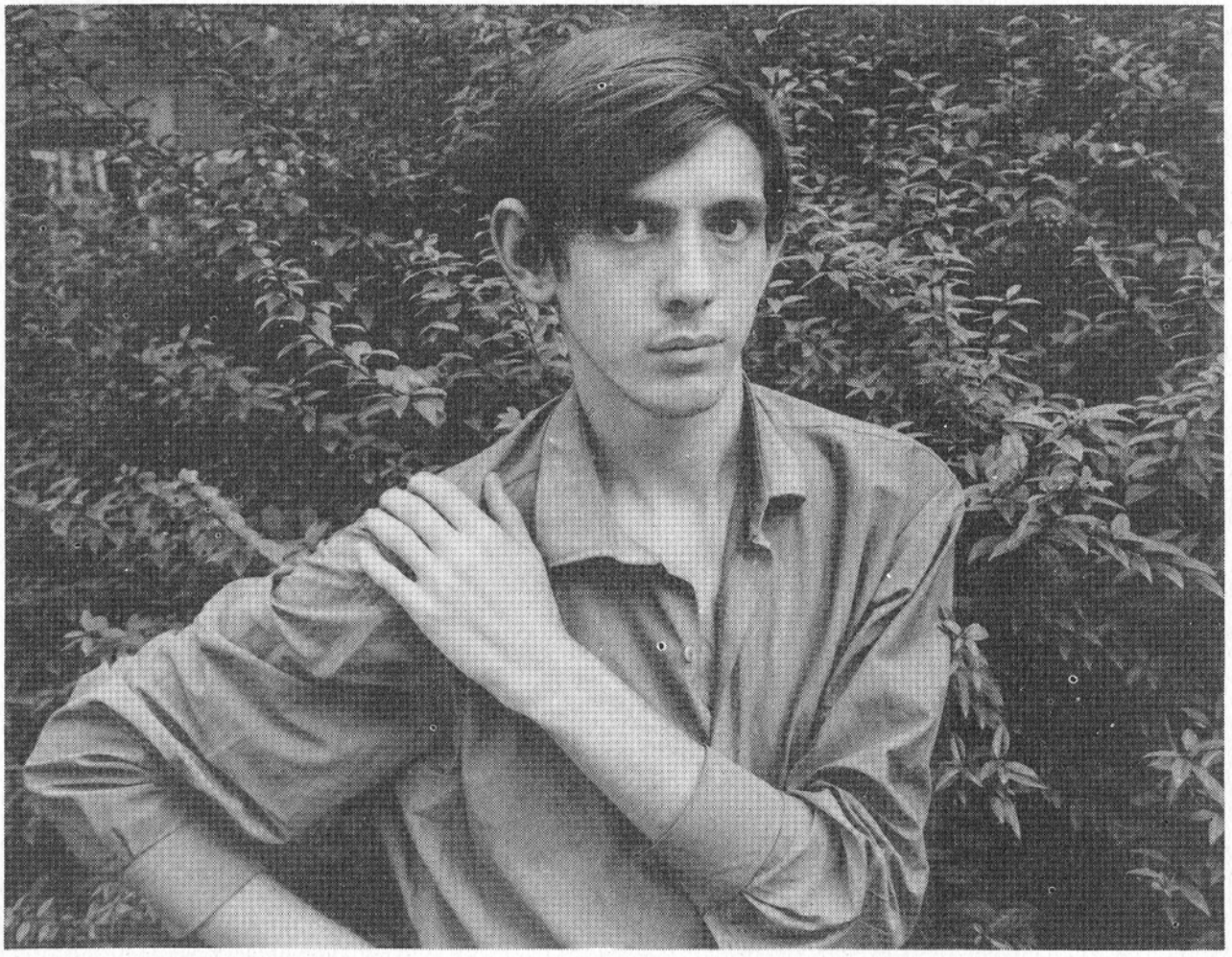

1974.

13

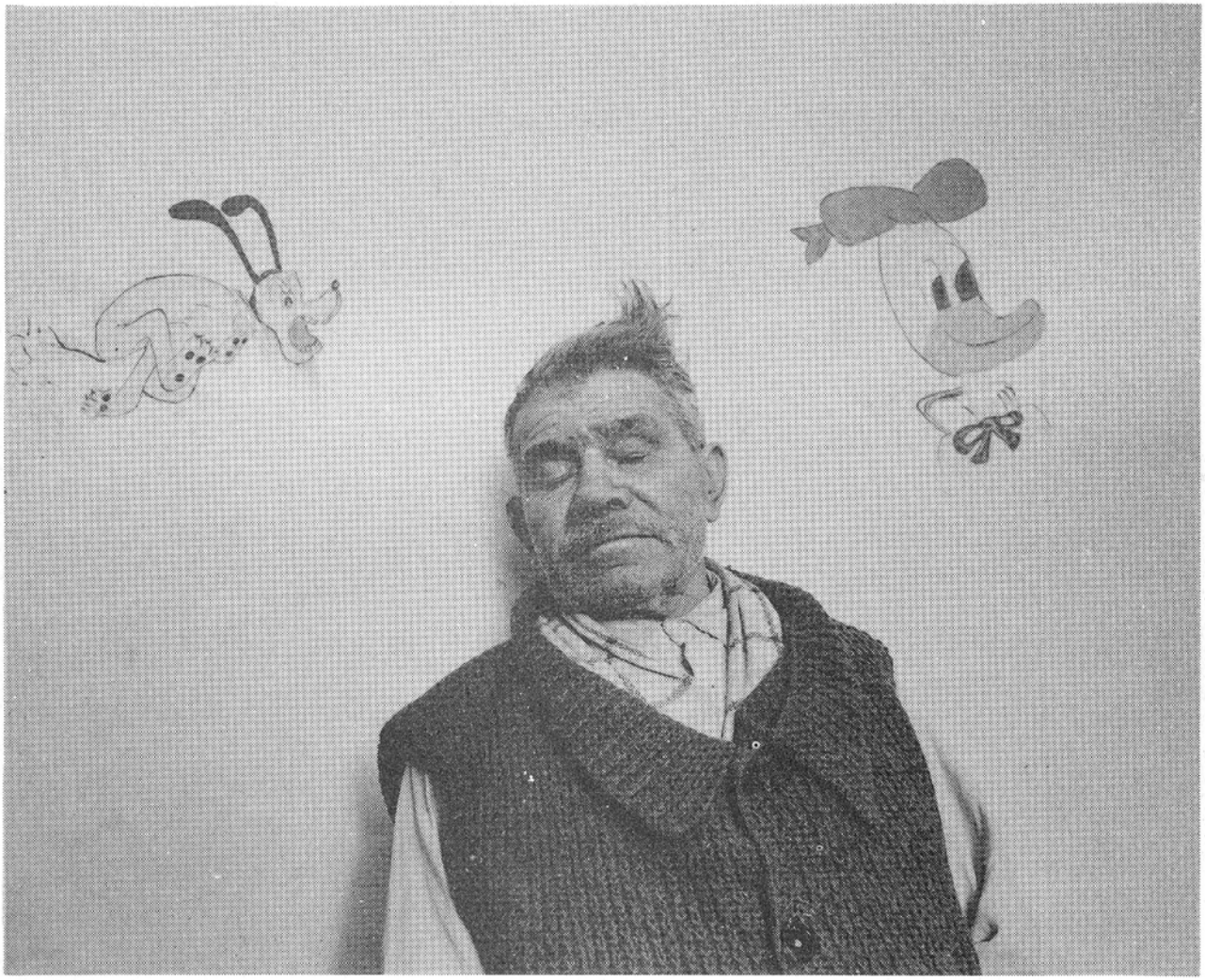

1975.

1976.

1977.

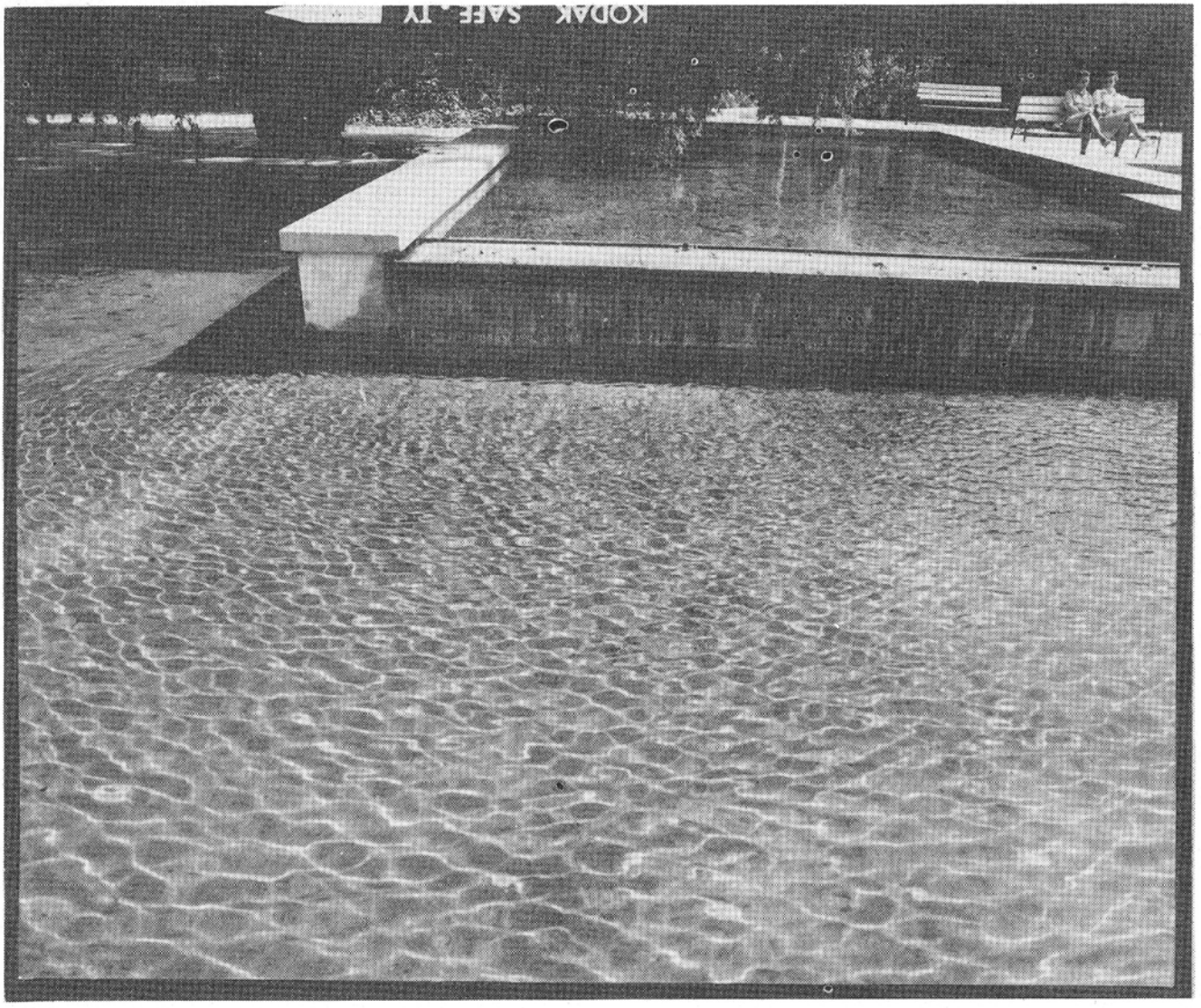

1978.

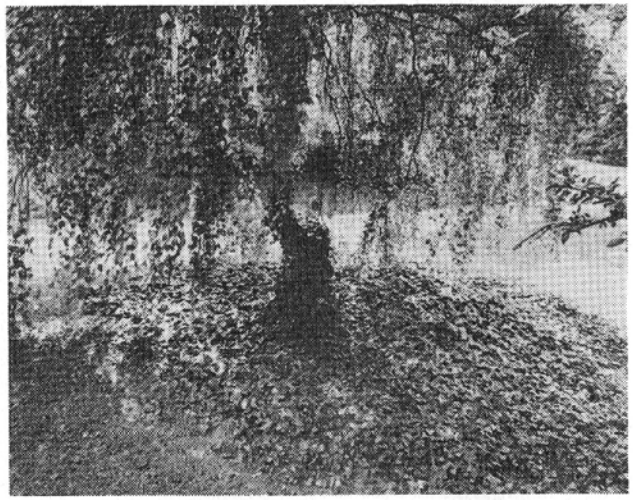

1979-

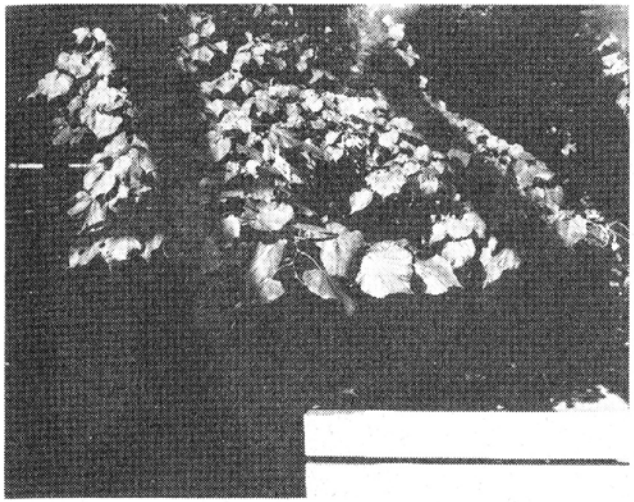

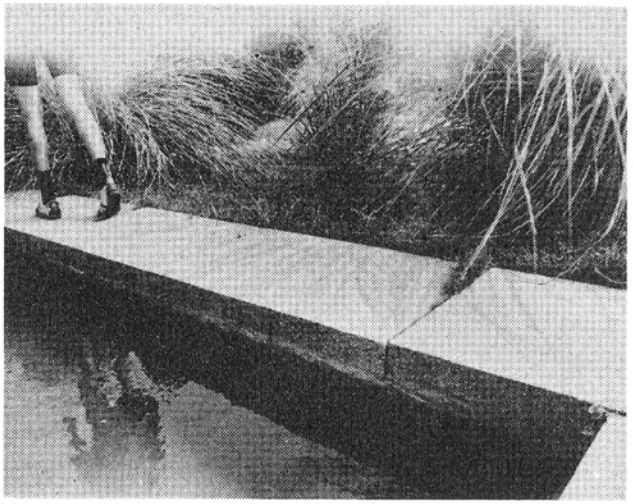

1980.

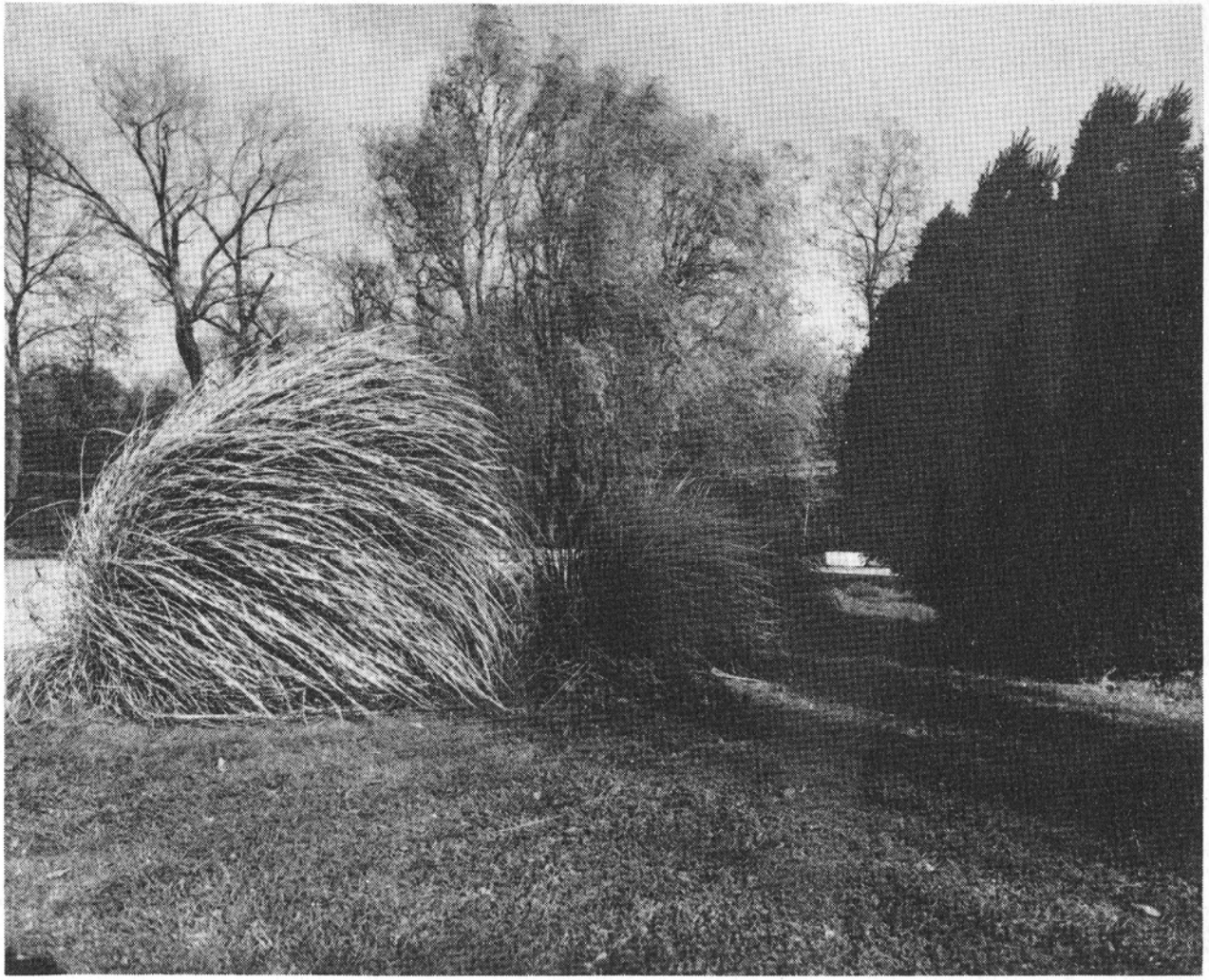

1980.

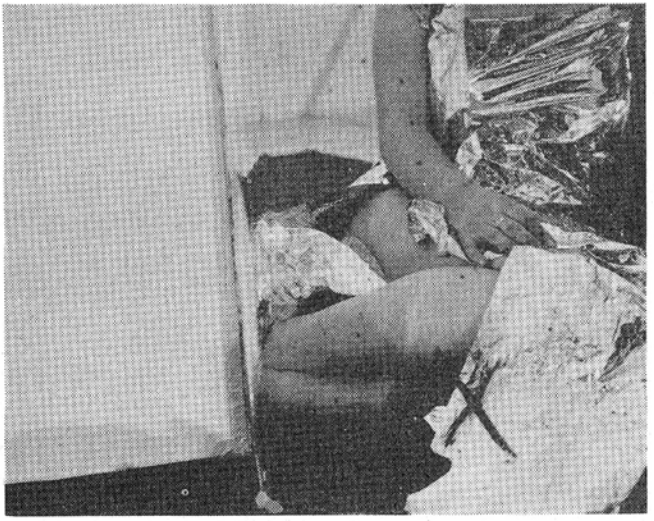

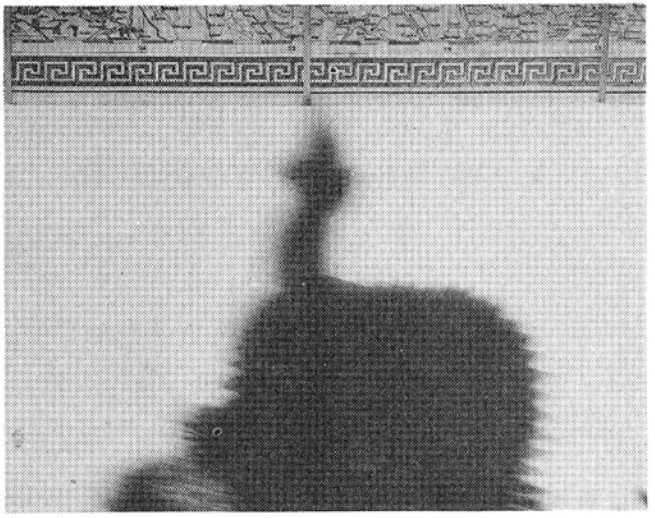

1981.

21

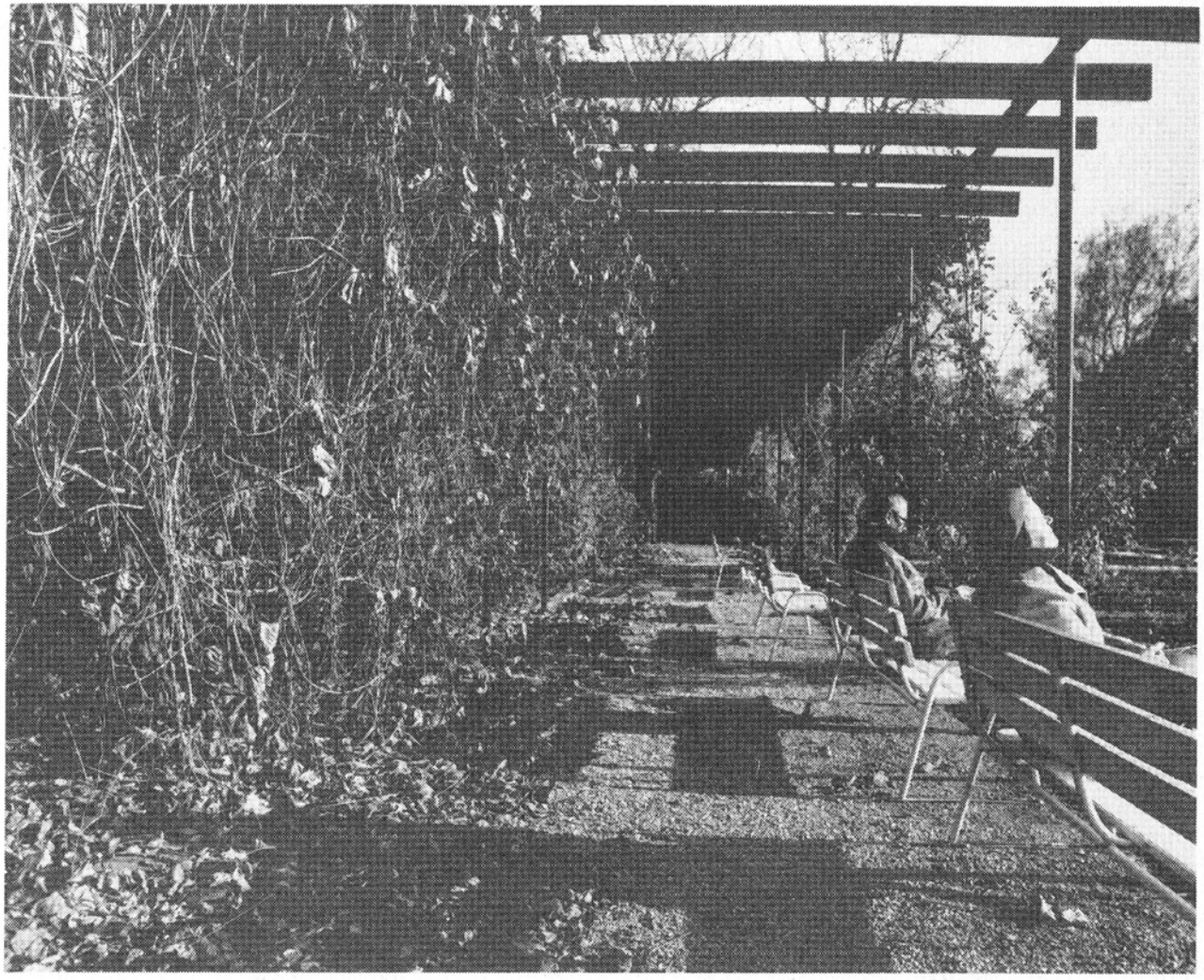

1981.

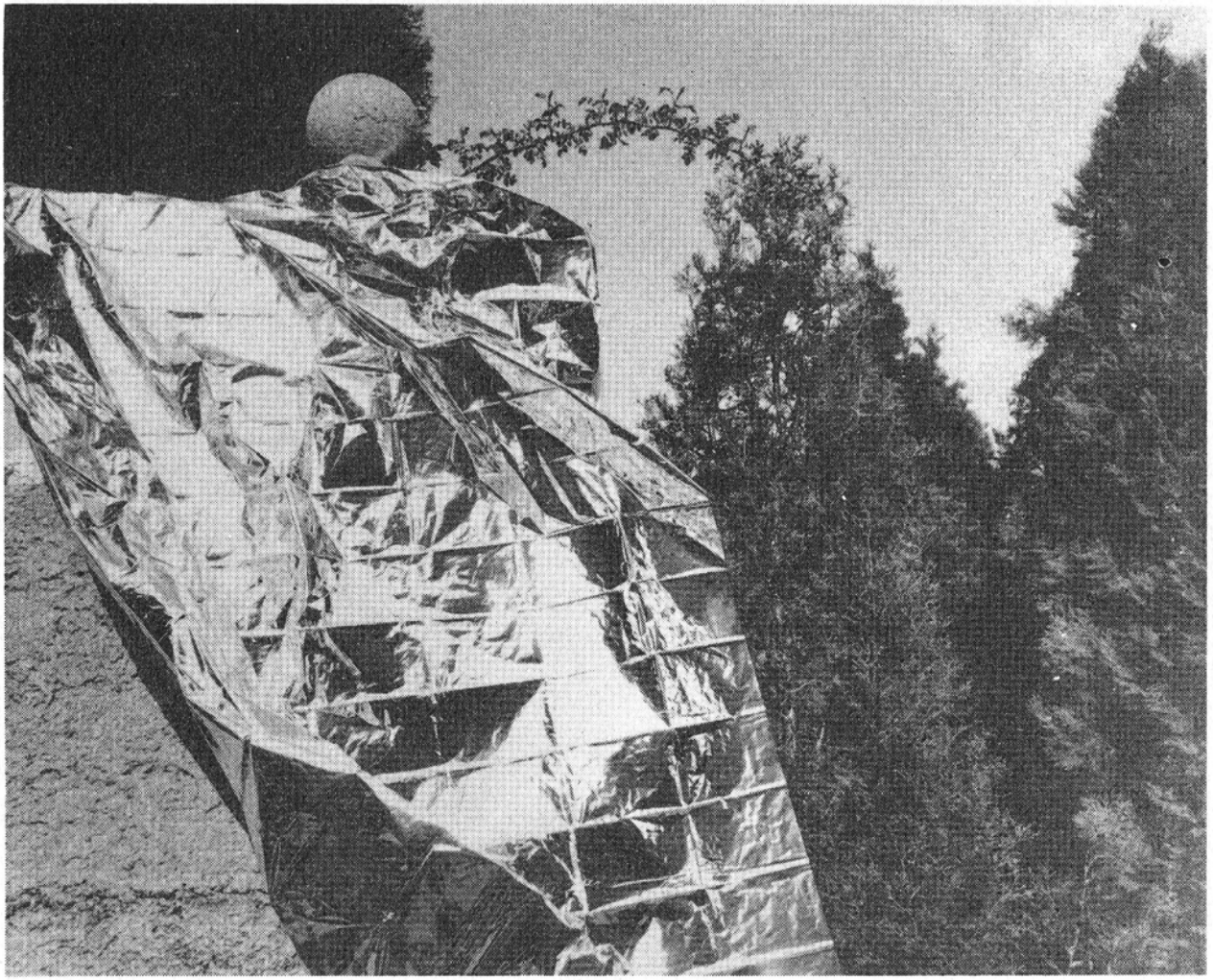

1982.

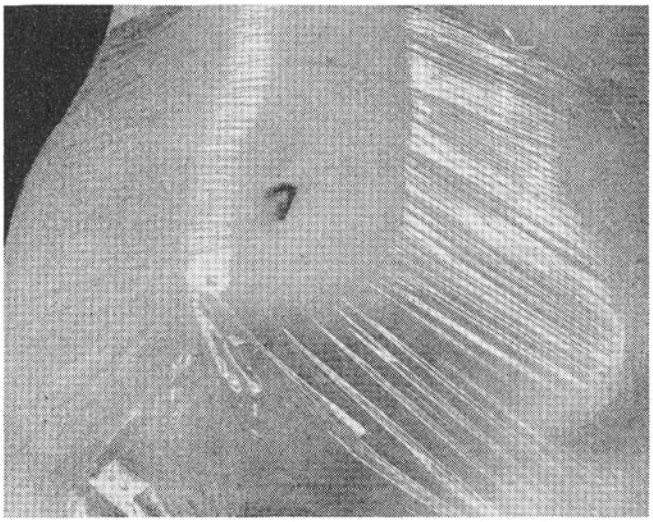

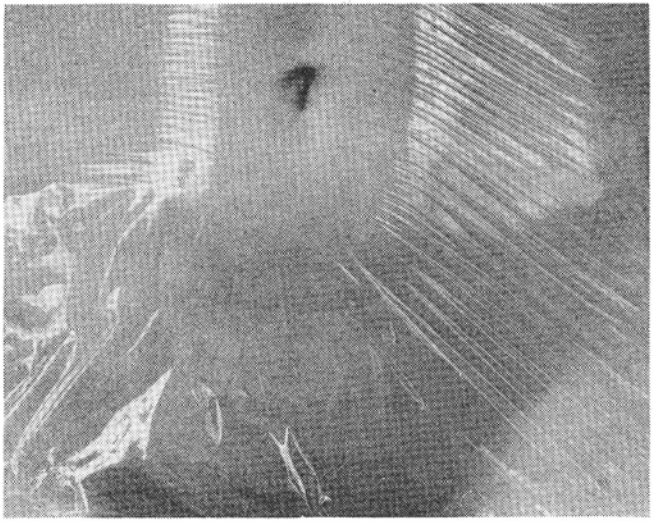

1982-83.

24

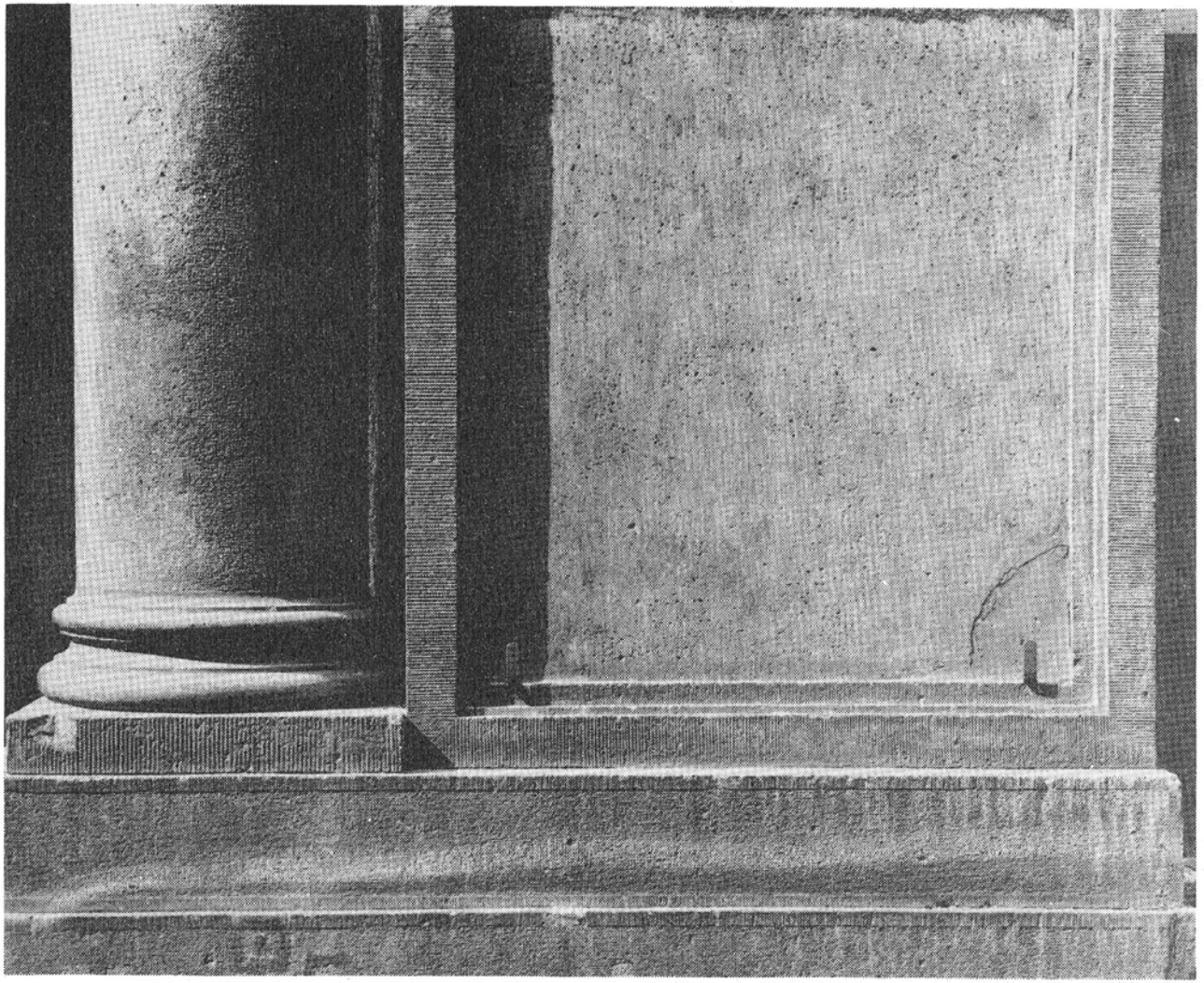

1983.

1983.

1983.

Fontosabb kiállitások:

1974. Szentendre, Vajda Lajos Galéria
1976. Prága /egyéni/
1977. Budapest, FMK Galéria /egyéni/
1978. Dokumentum No 1., Veszprém /csoportos/
1979. Dokumentum No 2., Veszprém /csoportos/
1980. Lábasház Galéria, Soporon /egyéni/
1980. Dokumentum No 3., Pécsi Galéria /csoportos/
1980. Esztergomi Biennálé, Esztergom /csoportos/
1981. Toldi Fotógaléria, Budapest /egyéni/
1982. Dokumentum No. 4., Veszprém /csoportos/
1982. Esztergomi Biennálé, Esztergom /csoportos/
1983. Magyar Nemzeti Galéria /csoportos
1983. Fészek Galéria, Budapest /csoportos/
1983. Fotó Főiskola, Dortmund /csoportos/
1983. Fnac Galéria, Párizs /csoportos/
1983. Georges Pompidou Centre, Párizs /csoportos/
1983. Önkioldó No 1., Gödöllői Galéria /csoportos/

Munkái a Magyar Fotóművészek Szövetségének gyüjteményében, a Sárospataki Képtárban, az esztergomi Balassi Bálint Muzeumban, a miskolci Hermann Ottó Muzeumban, és magángyüjteményekben, külföldön a Bibliothek Nationale Paris és a G. Pompidou Centra gyüjteményében, valamint magángyüjteményekben találhatóak.

Major exhibitions:

1974. Szentendre, Vajda Lajos Gallery
1976. Prague /one-man show/
1977. Budapest Municipal Cultural Center /one-man show/
1978. Dokumentum No 1., Veszprém
1979. Dokumentum No 2., Veszprém
1980. Lábasház Gallery, Sopron /one-man show/
1980. Esztergom Biennial, Esztergom
1980. Dokumentum No 3., Pécs Gallery, Pécs
1981. Toldi Photo Gallery, Budapest /one-man show/
1982. Dokumentum No 4., Veszprém
1982. Esztergom Biennial, Esztergom
1983. Hungarian National Gallery, Budapest
1983. Fészek Gallery, Budapest
1983. High-School of Photography, Dortmund
1983. Fnac Gallery, Paris
1983. Centra Pompidou, Paris
1983. Önkioldó No 1., Gödöllő Gallery, Gödöllő

János Szerencsés's works are in the collection of the Hungarian Photographer's Association, the Sárospatak Art Gallery, the Balassi Bálint Museum of Esztergom, the Hermann Ottó Museum of Miskolc, and in private collections. Abroad, his photographs are in the Bibliothek Nationale of Paris, the Centra Pompidou, and in private collections.

A katalógust tervezte / Catalogue designed by Sáros László. A kiállítást rendezte / Exhibition designed by Peternák Miklós.Angol fordítás / Translated by Szöllősy Judit. Felelős kiadó / Published by Peterke Árpád.

Szerencsés János 1950-ben született Budapesten. Főként könyvek, naptárak fotóinak készitésével foglalkozik, 1984-ig nyolc önállóan illusztrált könyvet készitett.

Szerencsés János photographer was born in 1950. He particularly deals with illustration of books and calendars.
He has made photoillustrations for eight individual books till 1984.